

CAMPI QUI PUGUI, QUE ARRIBEN ELS POETES

Poetes de diverses tendències s'ajunten per fer un recital a Mataró: Xavier Bru, Francesc Vallverdu i Joan Colomines. (Foto: Enric Quintana).

LA JOVE POESIA

Des de fa gairebé uns tres anys venim observant la nova onada de membres joves, en algun cas juveníssims, dins el gran camp de la poesia catalana. Diversos factors permeten fer una lleugera i provisional tipificació del moviment, si és que podem anomenar-lo com a tal.

Aquestes constants son:

a) Extraordinari domini de la llengua catalana. Molts dels joves poetes fan de professors, de traductors, de correctors, etc. Alhora, hom acusa d'«exhibicionisme», «hermetisme», «poetes de diccionari»... aquests membres de la jove poesia catalana. Però la justificació no té raó de ser, car el mot just, la paraula exacta, la bellesa del dring de la llengua, es defensen per si mateixos, i l'artista no ha de justificar la seva creació. Certament hi ha una actitud de prevenció en determinats ambients contra la nova poesia catalana però la incomprensió no ho és tant si ens fixem en les xifres de venda dels joves poetes. Treuen gairebé tota la producció, i la crítica s'ha mostrat enlluernada en alguns casos, feliç en altres, però, malgrat alguna excepció, sempre exultant davant aquesta presència d'uns poetes que dormen i mengen gairebé amb la llengua al capçal i a la taula.

b) Rebuig de la utilització para-política de la poesia en el sentit tradicional. Es a dir, l'ús de la poesia com una eina de sensibilització popular. Ve a ser l'anomenada, per entendre'ns, «poesia social». No cal dir que la poesia pamfletària s'oblida com els tramvies que tants records tenen per als estudiants. Alguna romànica, dins la jove poesia catalana, encara serva un record per aquesta manifestació, però, tret d'algunes saludables excepcions, com ara Josep Espunyes, Anton Carrera, etc., que encara tenen en l'home i la seva problemàtica l'eix de la seva obra, la immensa majoria dels joves poetes van pels camins de la meravella, la natura, la terra, els problemes personals, íntims,

l'experimentació lingüístico-poètica, etc.

c) Preocupació pels aspectes formals de la creació poètica. Com insinuava en el programa del recital de Sant Cugat, el nom «formalistes» sura arreu quan hom parla dels membres de la jove poesia catalana. Però la semblança que hi pot haver entre el formalisme pur i els joves membres és la mateixa que hi ha entre aquests dos mots: fornicació i formicació. El lector intel·ligent ja ho comprèn i m'estalvia feina. Amb tot, l'observació dels poemes permet enunciar uns trets: recte ús dels accents, estrofes, mètriques i altres meravelles, subjecció a uns aparells d'exposició formals ben tipificats, etc.

d) Accions de caire divulgatiu de la pròpia obra. Aquests actes: recitals, conferències, col·loquis... es realitzen arreu del país, i els poetes, tot sovint, fins i tot han de pagar-se el viatge de la seva butxaca; vénen a ser una mena de presentadors de cine-forum, autèntics «James Bond» de la cultura, per allò del viatjar, els licors, les nenes i l'auto-defensa. Més seriosament, cal remarcar la creació dels propis òrgans d'expressió: una revista —Tarotdequinze—, unes col·leccions de llibres —Llibres del Mall i una altra a cura de Jaume Medina i Miquel Desclot—, etc. Certament l'anterior onada de poetes també en feia, i tenia més èxit per la facilitat del llenguatge i la comunicació que infamelement es produeix. D'altra banda, Anton Carrera amb quasi 300 recitals amb el seu 600 i Josep Espunyes (a qui recentment li han dit els joves d'una entitat: «Dels d'ara, ets l'únic que ens interessa!») saben a bastament que fer compartiments entre els poetes, fer línies de separació acadèmiques, és arriscat, perillós i a voltes paorós. Si el pèndol poètic ha fet una oscil·lació cap a l'altra banda, no és que hi hagi engrunes que es deixin arrossegar pel moviment nou; tampoc cal fer etiquetacions per a restar tranquils, ja que si per l'edat un Joan Gines-Masdeu

està al costat d'un Jaume Creus, i són llicenciats en filosofia pel mateix any, els camins que han seguit els han portats a indrets diferents. A un retorn a Salvat - Papasseit, per a entendre'ns, el primer, i a la màgia poètica, el segon. Esperem veure aviat un estudi sobre la jove poesia fet per Vicenç Altaió i Jaume Creus i també el proper article sobre el mateix tema d'Enric Sullà en una nova revista literària, i la taula rodona sobre el mateix tema que a Serra d'Or publicaran properament.

e) Entroncament directe amb Foix, Brossa i Ferrater amb un bandejament gairebé total de Colomines, Esriu, Pere Quart, etc. Alguns aprecien a Vallverdú i altres no s'interessen per Bartra, però ja seria qüestió de matitzar i dir noms cosa que no tinc ganes de fer en aquesta notícia car el tinter és molt ple i deixar-hi tinta podria presentar la realitat distorsionada, car els joves són legió i l'oblit per desconeixement seria greu.

f) Una certa intolerància envers les plataformes i els seguidors de la tradició fallida. Malgrat les declaracions a Oriflamma d'un dels «capparets» de la jove poesia catalana dient que de capelletes a la jove poesia catalana res, és indubtable que l'existència d'uns cercles de publicacions i d'uns binomis ben definits com a directores de publicacions fa menar les idees vers una situació elitista, de criteris restringits d'acord amb les teories d'alta qualitat, missatge artístic, bon treball formal, etc. Aquests binomis —J. Medina-M. Desclot, X. Bru-R. Pinyol, J. Creus-V. Altaió, etc.— tenen unes pensades interessantíssimes com a poetes, magnífiques com a editors, però la subjecció de la jove poesia catalana al jou del neo-formalisme és un joc arriscat, car el pèndol sempre torna, així es fa la literatura arreu del món, i tenir a les mans unes eines de contacte —edicions, revistes, recitals, etc.— i fer-les portes a poetes que no van al carro dels elegits és una feina una mica bruta com a homes, però acceptable i compresa perfectament d'acord el treball, la serietat, l'exigència i el rigor amb què omplen fulles i més fulles aquests jovencells que donaran —i donen— molt que parlar. També, com apuntava un crític català de llibres catalans en llengua castellana en revista castellana, la comunicació autor-lector gràcies a la llengua usada és un fet palès malgrat la importància de la jove poesia catalana que ningú no discuteix. Caldrà deixar passar el temps, llegir més productes —de laboratori i alegrem-nos-en— per a fer un judici valoratiu i una anàlisi d'aquesta allau que sembla ho arrabassarà tot però rera la bola ve la primavera i amb ella més poetes, més recitals, car Sant Jordi encara viu.

Acabo. L'abecedari és llarg i deixo de picar la màquina car els dits ja pateixen. Però transcriu un poema del benvolgut Vicenç Altaió sense segones de canvi. Es tracta de «Ritu» i us asseguro que val la pena haver llegit fins aquí tan sols per aquest poema:

**Amb lentitud a vomitar
alquímia i art premen el salm.
Heu, doncs, ací el segon plat:
raïm per cap. Però un sol gra.
Ni el bé ni el mal fan de sedàs
ans de conyac. Psss, un d'anís!**

JOSEP M. FIGUERES